

Bomen over boeken over bomen

Lezen is altijd een van mijn grote hobby's geweest. "Doe toch eens gezellig!" Ik hoor het mijn moeder nog zeggen wanneer ik weer een kerstvakantie met mijn neus in de boeken zat. Nu lees ik vooral in de wintermaanden. Dan heb ik de rust om er echt voor te gaan zitten.

Waarom vertel ik jullie dit? Omdat ik twee boeken wil bespreken die mij erg hebben geraakt en die beide aansluiten bij waar ik het in deze columns al vaak en veel over heb gehad: de bodem en de symbiose netwerken van plantenwortels en schimmels. Voor wie hier meer van wil weten zijn dit aanraders. Ze zijn beide nog volop verkrijgbaar:

- Suzanne Simard *Op zoek naar de moederboom* (Finding the mother tree)
- Merlin Sheldrake *Verweven leven* (Entangled life)

Het eerste boek gaat over het wood-wide-web, het netwerk van schimmels en boomwortels in een gezond bos. Het is een goed leesbaar fascinerend verhaal over de zoektocht van de Canadese Suzanne Simard naar hoe het nou echt zit met het bos waar ze woont. Waarom doet de ene boom het beter dan de andere, waarom staan nieuw aangeplante bomen er slecht bij, terwijl oude bomen gedijen? Ze beschrijft haar leerproces als dochter in een houthakkers familie, en de weerstand die ze ervaart wanneer ze vragen begint te stellen bij het omhakken van het bos. Uiteindelijk wordt ze een wereldwijd gerespecteerde deskundige. Ons idee dat het aanplanten van nieuwe bomen ter compensatie voor het omhakken van oude bomen oké is, wordt behoorlijk op losse schroeven gezet.

Merlin Sheldrake's boek gaat nog wat dieper; het gaat over schimmels. Ze zijn overal en ze hebben een belangrijke rol. Onze toegenomen kennis over gezondheid en hygiëne hebben helaas schimmels en microben een slechte naam bezorgd. Nu pas krijgen we langzamerhand zicht op hoe belangrijk ze zijn. Toch gaan we door met het vernietigen van deze netwerken door gebrek aan kennis, gebrek aan geduld en gebrek aan belangstelling. Sheldrake beschrijft hoe de algen in de oerzee nooit de stap van water naar land hadden kunnen maken zonder de hulp van schimmels. Het effect van de schimmels op de planten, hun vorm, hun smaak en hun gezondheid is enorm. Al in de jaren veertig werd de vraag gesteld wat het effect zou zijn van kunstmest en pesticiden op de gezondheid van de bodem.

Dit laatste boek is moeilijker en abstracter dan dat van Suzanne Simard, dat is echt heel leesbaar. Dat van Sheldrake is meer 'werken', maar wel heel erg de moeite waard!

Annemieke

